

Слушною є думка В. Г. Хашева, що положення ч.2 ст.11 КК України повинні застосовуватись щодо діянь, які хоча формально і містять ознаки злочину, передбаченого ст.364 КК України, але через малозначність не становлять суспільної небезпеки. Водночас, це буде можливим лише після того, як з ч.2 ст.11 КК України виключити вказівку на істотну шкоду, з відсутністю якої пов'язується можливість застосування цієї норми. Для того, щоб визнати зловживання владою або службовим становищем малозначним діянням, відзначає науковець, необхідне відповідне співвідношення його ознак. Чим важливіший об'єкт, тим меншою має бути завдана шкода, чим більше завдані збитки, тим більш виправдувальними мають бути мотиви і мета вчиненого. Такий зворотній зв'язок має бути і між розміром шкоди та ступенем сприяння настанню злочинного результату, між ступенем вини та об'єктом посягання тощо. Тобто оцінці підлягає вся сукупність ознак, але до ознак малозначності слід віднести лише ті з них, які приймають участь у процесі зниження рівня суспільної небезпеки. Вчений допускає можливість визнання малозначним зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 КК України) за наявності таких критеріїв: у діянні формально є ознаки злочину, передбаченого ст. 364 КК України; в силу своєї малозначності воно не становить суспільної небезпеки; з суб'єктивної сторони малозначне службове зловживання не повинно бути спрямоване на заподіяння істотної шкоди [3].

Незважаючи на досить значні наукові здобутки у цьому напрямі, багато аспектів даної проблематики, зокрема чітке визначення малозначності, та його використання правовими інституціями України залишаються малодослідженими та спірними, особливо у їхньому практичному застосуванні.

Список використаних джерел

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua> (дата звернення: 12.10.2019).
2. Гладун О.З. Малозначність кримінальних і адміністративних корупційних правопорушень. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2012. № 2 (28). С. 103-112.
3. Хашев В.Г. Малозначність як обставина, що виключає злочинність зловживання владою або службовим становищем. Форум права. 2011. № 2. С. 926-932.

М'якота О.В

студентка юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри

кримінального права та процесу ТНЕУ

Пілюков О.Ю.

УЧАСТЬ СПЕЦІАЛІСТА В СЛІДЧИХ ДІЯХ ЯК ФОРМА ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ

Сьогодні використання спеціальних знань є одним із найбільш популярних методів та засобів, в дослідженні закономірностей механізму вчинення злочину, без якого, не може обійтися жоден правоохоронний орган. Однак,

неможливо уявити здійснення такого процесу з метою викриття та протидії кримінальній злочинності, без залучення для цього, висококваліфікованих спеціалістів та фахівців, які є неабиякими професіоналами в таких справах.

Актуальність теми. Участь спеціаліста в слідчих діях як однієї з форм використання спеціальних знань, на сьогодні займає провідне місце під час розслідування злочинів, та дає можливість виявити достовірні джерела інформації, що можуть пізніше бути використані як докази в кримінальному провадженні. Застосування спеціальних навиків, технічного забезпечення та сприяння в ефективності проведення слідчих процесуальних дій, - усе це, є основою, діяльності фахівця, професія якого, носить лише консультативний характер для слідства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання дослідження застосування спеціальних знань слідчим, під час досудового розслідування, шляхом залучення спеціаліста, вже неодноразово привертало увагу таких відомих вчених та науковців як: В.І. Гончаренко, О.О. Ейсман, О.М. Зінін, Е.П. Іщенко, С.А. Карпова, Н.І. Клименко, М.В. Кривонос, О.В. Леві, Т.В. Авер'янова, В. М. Бахін, Р. С. Белкін, О. М. Васильєв, Г. І. Грамович, О. В. Глазурін.

Метою цієї роботи є дослідити участь спеціаліста в слідчих діях, як однієї з форм застосування спеціальних знань під час досудового розслідування злочинів.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні спеціаліст беручи участь в різних процесуальних діях органів досудового розслідування відіграє важливу роль в їх діяльності, адже його професіональні вміння та досвід можуть сприяти правильному виявленню, фіксації та вилученню доказів. Відповідно до ст. 71 КПК України, спеціалістом у кримінальному провадженні є особа, яка володіє спеціальними знаннями та навичками застосування технічних або інших засобів і може надавати консультації під час досудового розслідування і судового розгляду з питань, що потребують відповідей. Крім того, спеціалістом в кримінальному процесі можуть бути фахівці, які спеціалізуються в різних галузях науки та техніки, культури, ремесла, й мистецтва. Проте особлива значимість його діяльності перш за все, проявляється в умовах здійснення безпосередньої практичної діяльності, при проведенні слідчих дій, де застосування його спеціальних знань є важливою прерогативою в дослідженні та наданні пояснень щодо питань науково-практичних прийомів та методів організації і проведення слідчих дій, виявлення та роботи з доказами у справі [1, с. 49].

Так результати діяльності спеціаліста містять в собі не лише правовий напрям, але й методичний, технічний та консультативний, оскільки з метою неухильного дотримання норм кримінального процесуального законодавства, слідчий зможе отримати інформацію, про науково обґрунтовану методику щодо способів організації та проведення слідчих дій, виявлення, закріплення, вилучення та огляду і дослідження доказів у справі. Найчастіше таку допомогу надають спеціалісти-криміналісти при підготовці та проведенні слідчих дій з метою виявлення і фіксації невидимих слідів злочину на місці події: слини, поту, папілярних узорів пальців рук тощо. Спеціалісти психолог або педагог можуть порекомендувати правильну форму пошуку психологічного контакту слідчого з неповнолітнім свідком та комунікативних аспектів організації його допиту. Судовий медик дає слідчому методичні рекомендації щодо

правильного порядку огляду трупа та опису його в протоколі. Найчастіше для застосування науково-технічних засобів слідчими залучаються як спеціалісти експерти-криміналісти, судово-медичні експерти науково-дослідних (криміналістичних) установ (бюро) системи МВС, МОЗ, МІО України та ін. Вагома технічна допомога слідчому надається спеціалістами-криміналістами при огляді місця події, відтворенні обстановки і обставин події злочину, обшуку тощо. Про залучення спеціаліста робиться відмітка у протоколі цієї слідчої дії, а також до протоколу заносяться роз'яснення спеціалісту прав і обов'язків, його запитання обвинуваченому та зроблені заяви. Однією із таких заяв може бути рекомендація спеціаліста про необхідність проведення у справі психіатричної експертизи. Надаючи свого роду поради слідчому, спеціаліст здійснює консультативну діяльність, що цілком сприяє правильності та грамотності в проведенні слідчими органами тих, чи інших процесуальних дій.

Діяльність спеціаліста не можна отожднювати з роботою експертів та інших фахівців, адже напрями які вони здійснюють є зовсім різними, хоч і взаємопов'язаними. Так вилучення доказів по справі відбувається на основі спеціальних знань спеціаліста, однак подальше їх дослідження уже є пріоритетом праці судового експерта, результатом чого, є надання останнім висновку. Головними особливостями діяльності спеціаліста, під час досудового розслідування є :

- спеціалістом може бути будь-яка особа яка, має відповідні спеціальні знання та навички з різних сфер життєдіяльності людини;
- відсутність обов'язкової участі в певних процесуальних діях, оскільки така необхідність не є встановлена законодавством України;
- відсутність самостійності, оскільки всі дії направлені на допомогу та сприяння слідчому в досудовому розслідуванні;
- наявність трьох критеріїв: спеціальні знання, незацікавленість у результатах справи, наявність професійного досвіду;
- надання допомоги слідчому з використанням спеціальних знань, не має для справи жодного доказового значення, тоді як висновок експерта є джерелом доказів у справі;
- наявність морально-психологічних та інших якостей, які притаманні таким фахівцям.

Отже, спеціаліст відіграє вагому роль як під час слідчих дій так і в проведенні слідства в цілому. Зокрема його участь в досудовому розслідуванні є обов'язковою у разі:

- проведенні огляду трупа, участь судово – медичного експерта або лікаря;
- проведенні огляду трупа пов'язаній з ексгумацією а також вилученні частин та органів трупа для проведення експертизи;
- проведенні допиту, або слідчих дій щодо малолітньої або неповнолітньої особи, з участю педагога, психолога;
- залучення перекладача; участь при допиті німої або глухої особи, що їх розуміє [1, с. 149] .

Так, спеціаліст сприяє роботі з доказами а також, складає консультації щодо розробки плану розслідування при цьому не виходячи за межі своєї компетенції. Крім того, проведення вимірювань, креслень, фотографування та

інших технічних дій, допомагають віднайти ті, обставини справи на які, б не кожен слідчий звернув увагу. Проаналізувавши певні події, залишені сліди та речові докази спеціаліст зможе кваліфіковано надати свої пояснення слідчому щодо механізму вчинення злочину. Також, педагог або психолог можуть на основі спеціальних знань роз'яснити слідчому особливості проведення допиту щодо неповнолітніх та малолітніх осіб, оскільки дана категорія осіб, потребує індивідуального підходу, з урахуванням їх психологічних та інших ознак. Крім того, під час проведення огляду місця події, обшуку, слідчого експерименту, спеціаліст може надавати технічну допомогу у проведенні даних процесуальних дій у ході яких, можуть бути виявлені нові докази та обставини справи. Таким чином правильно застосувавши спеціальні знання спеціалістом, слідчий зможе виявити та зафіксувати важливі факти щодо мають істотне значення у справі при розслідуванні злочину.

Отже, враховуючи вищесказане можна зробити висновок про те, що участь спеціаліста в слідчих діях та використання його навичок та вмінь мають вагоме значення для органів досудового розслідування. Сьогодні, це чи не один з найефективніших способів збирання вилучення та дослідження доказової бази під час розслідування злочинів. Адже, правильність прийняття слідчим важливого рішення під час проведення слідчих дій, здебільшого залежить від осіб, які йому в цьому допомагають, то ж присутність спеціаліста неабияк покращує, пришвидшує роботу та результати всього правоохоронного органу. На мою думку, об'єктивність та всебічне дослідження всіх обставин справи є неможливе без використання спеціальних знань під час слідчих розшукових дій, в сучасних умовах.

Список використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Київ: ТОВ «ВВП Нотіс», 2018. 336с.
2. Кримінальний процес: підруч. С.В. Банах, Н.З. Рогатинська, А.М. Сарахман. Тернопіль: Екон. Думка ТНЕУ, 2016. 264 с.
3. Про судову експертизу: Закон України від 25 лют. 1994р. №4038-XII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4038-12>. (дата звернення: 12.10.2019).
4. Кузьмічов В.С. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2001.

*Назарко В.Ю.
студент магістратури
Юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
науковий керівник: к.ю.н. викладач кафедри
цивільного права і процесу ТНЕУ
Майка Н.В.*

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ «РЕКЛАМИ»

Одним із інструментів, який забезпечує розвиток ринкових відносин, яким притаманні конкурентні умови є реклама.

За підсумками перших 7-ми місяців поточного року Всеукраїнська рекламна коаліція уточнила свої прогнози розвитку рекламно-комунікаційного